

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol, Atebolrwydd Gweithredwyr a Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd i Deithwyr) (Cymru) (Diwygio) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol, Atebolrwydd Gweithredwyr a Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd i Deithwyr) (Cymru) (Diwygio) 2021

Vaughan Gething
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

22 Ionawr 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r canlynol:

- Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol");
- Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd i Bersonau sy'n Teithio i Gymru etc.) 2020 ("y Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd"); a
- Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol, Profion Cyn Ymadael ac Atebolrwydd Gweithredwyr) (Cymru) (Diwygio) 2021 ("y Rheoliadau Profion Cyn Ymadael").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Dod i rym

Yn unol ag adrannau 11A(4) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, hysbyswyd y Llywydd y bydd y Rheoliadau yn dod i rym lai na 21 o ddiwrnodau ar ôl i'r offeryn gael ei osod. Roedd hyn yn angenrheidiol oherwydd yr angen i weithredu'n gyflym ac ar sail pedair gwlad er mwyn cefnogi'r amddiffyniadau pellach sydd wedi'u cyflwyno yn yr ymdrech i atal perygl i iechyd y cyhoedd oddi wrth bobl sy'n teithio i Gymru o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Nid yw'r diwygiadau a gynhwysir yn y Rheoliadau hyn yn newid y ffaith fod y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol; mae'r Llywodraeth o'r farn y gellir eu cyfiawnhau at ddiben atal lledaeniad clefydau heintus a/neu y caniateir ymyriad ar y sail ei fod yn anelu at gyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a rheoliadau a wnaed oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Gwneir y Rheoliadau drwy ddibynnu ar y pwerau yn adrannau 45B, 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Mae'r Memorandwm Esboniadol i'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd ill dau yn rhoi rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Diben y Rheoliadau hyn yw diwygio:

- y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol, a wnaed ar 5 Mehefin 2020 ac a ddaeth i rym ar 8 Mehefin 2020;

- Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd a wnaed ar 15 Mehefin 2020 ac a ddaeth i rym ar 17 Mehefin 2020; a
- y Rheoliadau Profion Cyn Ymadael a wnaed ar 15 Ionawr 2021 ac a ddaeth i rym ar 18 Ionawr 2021.

Cafodd pob un o'r tair set o Reoliadau eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan nifer yr achosion o'r coronafeirws a'i ledaeniad, ac mae pob un yn cael ei adolygu'n rheolaidd. Fel rhan o'r ymdrech barhaus i atal perygl i iechyd y cyhoedd o ran o lledaeniad y coronafeirws yng nghyd-destun teithio rhyngwladol, mae angen gwneud diwygiadau i'r tair set bellach, fel a ganlyn.

Y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol

Mae'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn ei gwneud yn ofynnol i bob teithiwr sy'n cyrraedd Cymru o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin (h.y. yr ardal ffiniau agored sy'n cynnwys y Deyrnas Unedig, Ynysoedd y Sianel, Ynys Manaw a Gweriniaeth Iwerddon) ddarparu eu manylion cyswllt a'u gwybodaeth am eu taith, a hunanynysu am gyfnod o 10 o ddiwrnodau. Ar 18 Ionawr 2021, er mwyn diogelu iechyd y cyhoedd ymhellach, diwygiwyd y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol i osod gofyniad ychwanegol ar deithwyr sy'n cyrraedd Cymru o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin. Mae hefyd yn ofynnol i bob teithiwr o'r fath feddu ar hysbysiad o brawf negyddol am y coronafeirws, yn amodol ar esemptiadau penodedig:

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol i:

- lleihau hynny o wybodaeth am deithiwr y mae'n ofynnol i bobl sy'n teithio i Gymru ei darparu ar y Ffurflen Lleoli Teithwyr; ac
- ychwanegu esemptiad rhag y gofyniad i griw awyren sy'n cyflawni dyletswyddau ar fwrdd awyren er budd diogelwch yr awyren, fel llwythfeistri, feddu ar hysbysiad o ganlyniad prawf negyddol am y coronafeirws.

Y Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd

Mae'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd yn ei gwneud yn ofynnol i weithredwyr gwasanaethau teithwyr rhyngwladol sy'n dod o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin i faes awyren, hofrenfa neu borthladd yng Nghymru ddarparu gwybodaeth ragnodedig am iechyd y cyhoedd i deithwyr sy'n defnyddio'r gwasanaethau hynny; gwybodaeth sy'n ymwneud â'r mesurau sy'n cael eu cymryd yn y Deyrnas Unedig mewn ymateb i nifer yr achosion o'r coronafeirws a'i ledaeniad, gan gynnwys y mesurau sy'n ofynnol yn ôl y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd fel bod yr wybodaeth y mae'n rhaid ei darparu i deithwyr yn cynnwys:

- gwybodaeth am y gofyniad o dan reoliad 6A o'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol i feddu ar hysbysiad o ganlyniad negyddol i brawf am y coronafeirws; a

- gwybodaeth am y cynllun 'profi i ryddhau' sydd ar gael ar gyfer pobl sy'n hunanynysu yn Lloegr ar ôl cyrraedd Cymru o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin.

Maent hefyd yn gwneud diwygiadau canlyniadol i'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd sy'n ofynnol o ganlyniad i ddyletswyddau a osodir ar weithredwyr gan y Rheoliadau Profion Cyn Ymadael er mwyn sicrhau bod teithwyr perthnasol yn meddu ar hysbysiad o brawf negyddol am y coronafeirws.

Y Rheoliadau Profion Cyn Ymadael

Roedd y Rheoliadau Profion Cyn Ymadael yn diwygio'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol er mwyn cyflwyno mesurau pellach i ddiogelu iechyd y cyhoedd, ar ffurf cynllun profion cyn ymadael (y cyfeirir ato uchod). Cyflwynodd y Rheoliadau Profion Cyn Ymadael hefyd ofyniad newydd ar weithredwyr gwasanaethau teithwyr rhyngwladol sy'n cyrraedd Cymru o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin i sicrhau bod teithwyr ar wasanaethau o'r fath yn meddu ar ganlyniad negyddol i brawf am y coronafeirws. Bydd mynd yn groes i'r gofyniad hwnnw yn drosedd.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Rheoliadau Profion Cyn Ymadael fel nad yw'n ofynnol i weithredwyr sicrhau bod hysbysiad o ganlyniad negyddol i brawf am y coronafeirws yn deillio o "brawf cymhwysol", h.y. prawf sy'n bodloni'r safonau a bennir ym mharagraff 1 o Atodlen 1A i'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol. Mae hyn yn sicrhau mai'r unig beth y mae'n ofynnol i weithredwyr ei wirio yw bood teithwyr yn meddu ar hysbysiad o brawf coronafeirws sy'n cynnwys gwybodaeth benodedig. Y teithiwr sy'n atebol am sicrhau bod y canlyniad yn deillio o brawf cymwysedig.

Dod i rym

Daw'r newidiadau a wneir gan y Rheoliadau hyn i rym am 4.00am ar 23 Ionawr 2021.

Ni fydd yr un o'r diwygiadau a wneir gan y Rheoliadau diwygio diweddaraf yn effeithio ar y gofynion o dan y Rheoliadau sy'n cael eu diwygio, ar gyfer pobl sy'n cyrraedd yr Ardal Deithio Gyffredin cyn i'r diwygiadau hynny ddod i rym.

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y diwygiadau hyn yn gymesur â'r hyn y maent yn ceisio'i gyflawni, sef ymateb i fygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.

5. Ymgynghori

Oherwydd y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd y cyhoedd brys, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Ni chynhaliwyd unrhyw asesiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd yr angen i'w rhoi ar waith ar fyrder i ymdrin â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.